

© MATTHIEU FRUJINK

KJARGAARDEN, KALVER- MESTERIJ EN ZOVEEL MEER

Vorige zomer bezochten de rundveeconsulenten van Boerenbond enkele Deense melk- en vleesveebedrijven. In Ikast, centraal gelegen op het eiland Jutland, bezochten we het bedrijf Kjargaarden. Het is een gemengd bedrijf met akkerbouw, kalvermesterij en varkenshouderij. – *Roel Vaes, landbouwconsulent Boerenbond*

Kjargaarden is een vennootschap die in 2001 werd opgericht door de familie Willumsen. Naast de al eerder genoemde bedrijfstakken, is men intussen ook gestart met stallenbouw. Wij bezochten de kalvermesterij. Kjargaarden is een bekend bedrijf bij de Deense veehouders.

Samen en toch apart

In 2001 besliste de familie Willumsen om de vennootschap Kjargaarden op te richten. Vader Willumsen baatte al een landbouwbedrijf uit. Zijn 2 zonen stonden ook klaar om mee in het bedrijf te stappen. Als ze dat deden, moest het verder worden uitgebouwd. Bijkomend was er het probleem om goed personeel aan te trekken, en vooral te behouden. Uiteindelijk werd een vennootschap opgericht met 5 leden. Naast vader Willumsen en zijn 2 zoons, Karsten en Lars, zijn ook 2 voormalige medewerkers van het bedrijf mee ingestapt. Elke partner in de vennoot-

schap is eigenaar van zijn eigen bedrijf (grond en gebouwen). De andere productiemiddelen (dieren, machines, productierechten ...) zijn eigendom van de vennootschap. Grote beslissingen neemt het vijftal samen. De dagelijkse beslissingen worden door de afzonderlijke eigenaars genomen. Ook de inkomsten en winsten van elk afzonderlijk bedrijf worden verdeeld in de vennootschap. Door deze constructie kunnen de afzonderlijke delen van de vennootschap in de toekomst gemakkelijker worden overgedragen en werkt het personeel in een grotere groep met betere faciliteiten. De vennootschap Kjargaarden beheert ongeveer 1500 ha grond (gras, maïs, gerst en aardappelen), 3500 rosémestkalveren en 30.000 vleesvarkens. Er werken 18 werknemers.

Kalvermesterij

Karsten Willumsen is eigenaar van de kalvermesterij. De voorbije 10 jaar nam

het aantal afgemeste kalveren fors toe. Het bedrijf produceert rosévlees van Holsteinkalveren. Momenteel worden jaarlijks ongeveer 3500 stierkalveren afgemest. Ze zijn afkomstig van een 35-tal melkveehouders. Op regelmatig basis worden de resultaten van de kalveren per melkveehouder geëvalueerd en teruggekoppeld in studiegroepen. Jaarlijks stelt men een rangorde op van de prestaties van de melkveehouders. De 2 à 3 melkveehouders met de slechtste kalveren worden opgezegd en vervangen door nieuwe leveranciers. Gemiddeld heeft het bedrijf 4% uitval. De nuchtere kalveren moeten minstens 50 kg wegen vooraleer ze aanvaard worden op Kjargaarden. De gemiddelde prijs voor een stierkalf bedraagt ongeveer 700 Deense kroon (zo'n 100 euro). De kalverprijs wordt gebaseerd op de Nederlandse kalverprijs. De slachtrijpe kalveren worden na 10 maanden afgezet als ze onge-

veer 400 kg zijn (180 à 220 kg geslacht) tegen 26 Deense kroon (3,5 euro/kg geslacht).

Nuchtere kalveren

Om de 14 dagen worden een 150-tal nieuwe kalveren opgezet. Elk kalf krijgt een elektronisch oormerk en wordt gewogen. Dit is belangrijk in de verdere opvolging van de kalveren. De nuchtere kalveren worden per 6 gehuisvest in strohokjes. Daarnaast zijn er nog aparte hokjes voor kalveren die traag drinken of zich niet goed aanpassen. Bij ons bezoek zat een tiental kalveren apart van de in totaal 700 kalveren in opstart. Ze krijgen 5 à 7 weken poedermelk tot ze ongeveer 75 kg wegen. Het volume melk wordt opgebouwd van 4 naar 7 l per dag. De laatste 2 weken wordt dit volume afgebouwd. Daarnaast krijgen ze een mengeling van krachtvoer (18% eiwit), stro en luzernehooi. Als het aandeel melk wordt afgebouwd, krijgen ze er maïs bij. Bij diarree worden de kalveren individueel behandeld. Indien meer dan 50% van de kalveren in het hok ziek is, wordt het hele hok behandeld. Standaard antibioticum-

De kalveren worden verplicht op stro gehouden tot ze 150 kg wegen.

gebruik voor alle dieren is verboden in Denemarken. Na elke ronde worden de hokjes uitgemest en gereinigd. Hiervoor werd een sproeisysteem geïnstalleerd.

Opfok en afmest

Als de kalveren van de melk af zijn en goed eten (ongeveer 120 kg) verhuizen ze naar een groepshuisvesting op stro in groepen van een 35-tal kalveren. Tot ze

150 kg wegen, is het trouwens verplicht de kalveren op stro te houden. Hier blijven ze tot een leeftijd van 4 à 5 maanden (ongeveer 200 kg). Deze groepen worden behou-

tussen de groepen onder en boven 200 kg. Wekelijks worden er afgemeste stieren afgevoerd naar Danish Crown om geslacht te worden.

De nuchtere kalveren worden per 6 gehuisvest in strohokjes.

den gedurende de verdere afmest. Vanaf een gewicht van 200 kg verhuizen de stieren naar ligboxstallen op roosters voor de verdere afmest tot 400 kg. Gemiddeld worden de kalveren gedurende hun verblijf op het bedrijf (bij elke verhuis van groep) drie- tot vijfmaal gewogen. "Dit is belangrijk om de kalveren en de groei goed op te volgen", zegt Maria, hoofdverantwoordelijke voor de diervoorzorg. Ze krijgen een TMR-rantsoen van maïs, perspulp en krachtvoer. De krachtvoermengeling wordt op het bedrijf zelf samengesteld op basis van soja, raapschroot en gerst. De samenstelling van het TMR-rantsoen verschilt

Toekomst

Volgens Karsten Willumsen biedt deze vorm van samenwerking binnen Kjargaarden veel mogelijkheden. Belangrijk is wel dat er goede afspraken worden gemaakt en dat er wekelijks overleg plaatsvindt. De afgelopen tijd werd het kalvermestbedrijf sterk uitgebouwd tot zijn huidige vorm. Daarom zijn er voorlopig geen verdere groeiplannen. Eerst moet het huidige bedrijf optimaal draaien en renderen. ■